

[58. 14.]

VOORLOOPIG VERSLAG der Commissie van Rapporteurs voor het bovengenoemd ontwerp van wet.

De overweging in de afdeelingen der Kamer van het ontwerp van wet tot definitieve vaststelling der koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1874 heeft de volgende beschouwingen uitgelokt.

§ 1. In verscheidene afdeelingen werd opgemerkt, dat de gebeurtenissen van den 24sten November 1871 en de gevolgen, die zij voor de bevolking van Curaçao in het algemeen en voor den toenmaligen procureur-generaal in het bijzonder hebben gedragen, van regeringswege nog altijd niet volkomen zijn opgehelderd. Ook het gedeelte van het Koloniaal Verslag van 1873, dat over Curaçao handelt, verspreidt daarover weinig licht. Hetgeen tot dusver aangaande het oproer was vernomen en medegedeeld deed eenigen twijfel ontstaan, of tegenover den genoemden ambtenaar wel in ieder opzigt regtvaardig en staatkundig was gehandeld. Daarom zoude men er prijs op stellen, dat alsnog nadere inlichtingen door den Minister van Kolonien over de bedoelde gebeurtenissen werden verstrekt.

In verband hiermede wenschte men de aandacht der Regering nog op een ander punt te vestigen. Den loop nagaande, welken het geding tegen den ontslagen procureur-generaal genomen heeft, was men op nieuw getroffen door de omstandigheid, dat van vonnissen en strafzaken van het hof van justitie op Curaçao, oordeelende in het eerste en laatste ressort, geen ander regtsmiddel bestaat dan dat van cassatie in het belang der wet. Dit middel moge waarde hebben in het belang der openbare orde, onregt kan het niet herstellen en de veroordeelde mist ieder middel tot herstel van dwaling *in facto* of *in jure*. De regtspleging in Curaçao is uit den aard der zaak toch al met minder waarborgen omringd dan die in het moederland en sommige gebreken zijn moeilijk op te heffen: zoo zoude in de gedeeltelijke samenstelling van het hof van justitie uit ongegraderde, onbezoldigde en niet voor het leven aangestelde regters geene verandering te brengen zijn zonder zeer aanzienlijke onkosten. Maar (aldus vroeg men onder verwijzing naar een artikel in het *Weekblad van het Regt*, van 10 Junij 1872, n°. 3461) zoude het niet mogelijk zijn het gebrek, waarop zoo even gewezen werd, te verhelpen en een middel van herstel aan den veroordeelde te geven, des noods een beroep in cassatie tegen de vonnissen van den kolonialen regter bij den Hoogen Raad?

§ 2. Afgaande op de in n°. 9 der stukken opgegeven cijfers merkten sommige leden met genoege op, dat het eiland Curaçao thans zijne uitgaven uit eigene middelen kan bestrijden. Andere leden achtten deze gevolgtrekking niet volkomen juist. De inkomsten bedragen wel is waar f 306 411 (1) en de uitgaven f 305 432,87, waaruit een voordeelig verschil voortspruit van f 978,13, maar hierbij dient te worden gelet op de onvoorziene uitgaven, uitmakende voor alle eilanden te zamen f 15 000. Het aandeel van Curaçao daarin bedraagt zeker meer dan f 978,13, zoodat een voordeelig verschil eigenlijk niet bestaat. Hoe dit zij, het valt niet te onkennen, dat Curaçao het tijdperk van zelfbestuur zeer nabij is. Om die reden is het naar het gevoelen van vele leden niet billijk, dat de Regering ook thans weder geweigerd heeft den post van f 5000 voor het overbrengen der mailcorrespondentie goed te keuren. Dat zij weigerde haar zegel te hechten aan uitgaven, die min of meer uitgaven van weelde zijn, zoo als het maken van eene nieuwe kade langs het strand van het Waaiyat, laat zich verdedigen, doch eene verbetering der mailcorrespondentie is voor de geheele bevolking van hoog belang. Nu zij door het Koloniaal Bestuur gewenscht wordt, betreurde men het afwijzend besluit van den Minister van Kolonien.

Overigens werd bij vernieuwing aan de Regering het denkbeeld in overweging gegeven om in financiële aangelegenheden het eiland Curaçao van de kleinere eilanden te scheiden. Het bestuur dezer eilanden, het blijkt wederom uit dit wets-ontwerp, kost veel en de begrooting wordt

vooral door betrekkelijk hooge pensioenen gedrukt, zoodat ter aanvulling der middelen wel altijd eene bijdrage uit 's Rijks schatkist noodig zal zijn. Daarentegen schijnt Curaçao de geldelijke hulp oerlang te kunnen ontberen. Is dat tijdstip aangebroken, dan ware het onbillijk de huishoudelijke begrooting niet door den Gouverneur in overleg met den Kolonialen Raad te laten vaststellen. Tot zoodanige geldelijke afscheiding wordt wel is waar eene wijziging van het Regeringsreglement vereischt, doch hiertegen zouden deze leden niet opzien. Hetzelfde denkbeeld werd in het Verslag der Kamer over de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het loopende dienstjaar ter sprake gebracht, doch in de Nota van Antwoord der Regering niet behandeld en bij de openbare beraadslaging evenmin. Van daar, dat zich de wensch openbaarde alsnog het gevoelen daaromtrent van den Minister van Kolonien te vernemen.

§ 3. Het trok de aandacht, dat de pensioenen van ambtenaren, die den Staat in de kolonien hebben gediend, op eene minder regelmatige wijze geregeld schijnen.

Op n°. 5 der stukken staat onder n°. 58 vermeld de heer JAN HELENUS FERGUSON met een pensioen van f 2275 als gewezen gezaghebber van Bonaire. Dezelfde ambtenaar bekleedt thans het ambt van consul-generaal in China, waaraan eene bezoldiging is verbonden van f 12 000 's jaars. Men vroeg, of, en zoo ja, krachtens welke wettelijke bepalingen het pensioen te gelijk met de bezoldiging wordt genoten?

Onder n°. 41 vindt men mr. ABRAHAM MATHIEU DE ROUVILLE, oud-Gouverneur van Curaçao, die een pensioen ontvangt van f 3500. De noot voegt er bij: "ten gevolge der vervulling van vroegere ambtelijke betrekkingen". Denzelfden gewezen ambtenaar ontmoet men andermaal op bladz. 15, noot 12 van den uitgewerkten staat, behoorende bij hoofdstuk IX der Staatsbegrooting (n°. 88 der stukken). Daar staat hij vermeld met een pensioen van f 1500, als oud-Gouverneur van Curaçao. Ware het niet regelmatig het pensioen in eens hetzij op de Staatsbegrooting, hetzij op de koloniale begrooting uit te trekken?

Dezelfde opmerking betreft het pensioen van den heer WILLEM H. JOHAN VAN IDSINGA. Onder n°. 71 staat hij vermeld voor een pensioen van f 2750, en wel onder de rubriek St. Martin. Deze ambtenaar heeft evenwel niet altijd op St. Martin, maar ook in andere gedeelten onzer West-Indische bezittingen gediend. Is het dan wel billijk zijn pensioen uitsluitend door St. Martin te laten dragen? Op bladz. 5 van den uitgewerkten staat van hoofdstuk IX der Staatsbegrooting vindt men in noot 4 den heer VAN IDSINGA andermaal vermeld met een pensioen van f 3000 als oud-Gouverneur van Suriname.

Over een en ander zoude men gaarne eenige inlichting van de Regering vernemen.

§ 4. Met leedwezen werd door eenige leden opgemerkt, dat de bewapening der militairen op Curaçao en inzonderheid hunne geweren geenszins beantwoorden aan de eischen des tijds.

§ 5. Onder n°. 34, bijlage G, is bij het jongste Koloniaal Verslag van Curaçao gevoegd een verslag van den heer W. M. BENNEBROEK GRAVENHORST, gezaghebber van Aruba omtrent de goudmijnen op dat eiland. Met groote belangstelling werd van dit verslag kennis genomen; en inzonderheid vestigde men de aandacht op de slotsom, die aldus wordt zamengevat: "Na vooropzetting dezer gegevens en met het oog op het gezonde klimaat van dit eiland, op de schoone resultaten die de genomene proeven met de ertsen uit de mijnen van dit eiland in de Vereenigde Staten van Amerika leverden, is het mijn gevoelen dat eene degelijke, op wetenschappelijke zoowel als praktische gronden berustende en op groote schaal te ondernemen bewerking der mijnen op dit eiland, zeer voordeelige uitkomsten zal moeten opleveren." Het verslag is gedagteekend 16 Maart 1872. Is de Regering ook voornemens, behalve hetgeen nu geschiedt, iets tot bevordering van de exploitatie der mijnen op Aruba te doen?

(1) In het aan de Kamer ingezonden wets-ontwerp staat, even als in het gedrukte stuk f 346 411,00. Dit schijnt eene schrijffout te zijn.

§ 6. Het is een gunstig verschijnsel, dat de vergunning om guano op Klein Curaçao te graven is kunnen geraamd worden op f 18 000, dat is f 7300 hooger dan in het vo-

rige jaar. Maar is wel genoegzame bekendheid aan deze nieuwe bron van inkomsten gegeven, zoodat bij aanbesteding eene wenschelijke mededinging kan worden verwacht?

Vastgesteld 22 November 1873.

BREDIUS.
MIRANDOLLE.
NIERSTRASZ.
BORRET.
GEVERS DEYNOOT.

[58. 15.]

MEMORIE VAN BEANTWOORDING op het
Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs
voor het bovengenoemd ontwerp van wet.

§ 1. Ter voldoening aan het verzoek om nadere inlichtingen aangaande de gebeurtenissen van den 24sten November 1871, worden hierbij overgelegd afschriften van een door den waarnemenden procureur-generaal opgemaakt proces-verbaal en van een rapport, met drie bijlagen, door den kapitein-kommandant der troepen en van het garnizoen aan den Gouverneur ingediend, terwijl tot verspreiding van meer licht omtrent het voorgevallene op den 18den September 1871, waarvan mede sprake is in het Koloniaal Verslag van 1872, nog hierbij is gevoegd een afschrift van het door den Hoogen Raad der Nederlanden, in het belang der wet vernietigd vonnis van het hof van justitie van 21 Februarij 1872. Van het betrekkelijk arrest van den Hoogen Raad van 1 October 1872 gaat insgelijks een afschrift hierbij. (1) Omtrent het aangegeven denkbeeld, tot toekenning van het middel van cassatie of van eenig ander regtsmiddel tegen veroordeelingen door het hof van justitie uitgesproken, behoudt de ondergeteekende zich een nader overleg voor met zijn ambtgenoot van Justitie.

§ 2. De verhouding tusschen de inkomsten en uitgaven van het eiland Curaçao is inderdaad veel verbeterd. Die verbetering springt nog sterker in het oog, wanneer men er op let dat een groot deel der kosten van het algemeen bestuur der kolonie en der regterlijke magt onder de onderdeelen Curaçao zijn uitgetrokken. Tot dit gunstig resultaat is zeker veel bijgedragen door het aanhoudend waken door den wetgever tegen andere dan volstrekt in het belang der kolonie gevorderde uitgaven. Stond het eiland Curaçao op zich zelve, dan zou welligt reeds nu daaraan de volle mate van zelfbestuur zijn toe te kennen, zoo als die door het Regeringsreglement wordt beperkt. Zelfs bij wijziging van het Regeringsreglement zou de bedoelde geldelijke afscheiding, onder anderen met het oog op het voor ieder eiland te bepalen aandeel in de kosten van het algemeen bestuur en andere uitgaven voor de kolonie van algemeenen aard, aan groot bezwaar onderhevig zijn, en zeker niet kunnen strekken tot vereenvoudiging der administratie; terwijl het ook uit een finantieel oogpunt niet aanbevelenswaardig is. Evenwel is aan het verlangen, om het eiland Curaçao meer zelfbestuur in finantieele aangelegenheden toe te kennen, te gemoet te komen door bij de definitieve vaststelling der begrooting zijn gunstigen toestand naar billijkheid van invloed te doen zijn op de credieten, te zijnen behoeve aangevraagd.

Daarbij moet de ondergeteekende echter ontraden om aan overdreven eischen toe te geven. Hij blijft dan ook het toestaan van f 5000 boven de f 7000 voor mailcorrespondentie, die reeds in het wets-ontwerp zijn uitgetrokken, onnoodig achten. Die f 12 000 zouden uitsluitend moeten strekken voor de 14daagsche gemeenschap met St. Thomas. Wanneer men in aanmerking neemt de kosten van het in dienst houden van een gouvernementsschoener, zoo als die voor een deel blijken uit de Surinaamsche begrooting, dan zal men moeten toegeven dat de eischen van den aanemer, die f 12 000, ongeacht de opbrengst der passagegelden enz., vordert, overdreven zijn. Trouwens is, voor dat er een subsidie aan de Fransche mail wordt toege-

kend, in de Engelsche mailcorrespondentie altijd voor f 7000 of minder voorzien.

§ 3. Koloniale pensioenen kunnen gelijktijdig worden genoten met bezoldigingen ten laste van de Staatskas, krachtens het Koninklijk besluit van 28 April 1863 (*Staatsblad* n°. 25). De heeren VAN IDSINGA en DE ROUVILLE genieten pensioen als gewezen West-Indisch ambtenaar, terwijl hun daarenboven, krachtens het Koninklijk besluit van 21 April 1845, n°. 37, een buitengewoon pensioen is toegekend als oud-Gouverneur. Waarom deze laatste pensioenen ten laste der Staatsbegrooting worden gebracht, is medegedeeld in noten 10 en 34 van den uitgewerkten en toelichtenden staat, behoorende bij de raming van kosten voor het Departement van Kolonien voor het dienstjaar 1867. (Gedrukte stukken, zitting 1866—1867, 2, n°. 89.)

§ 4. Nu in de eerste behoefte van Nederlandsch Indie in ruime mate is voorzien, zal ook geleidelijk de verbetering van de bewapening der militairen in West-Indie kunnen plaats hebben. Daartoe zijn reeds voorbereidende maatregelen genomen, en eene desbetreffende aanvraag van ieder der beide koloniale besturen wordt binnen kort te gemoet gezien.

§ 5. Met het oog op hetgeen in het jongste Koloniaal Verslag, onder hoofdstuk M, Nijverheid, is aangehaald, uit een nader verslag van den gezagvoerder van Aruba, is de ondergeteekende van oordeel dat de exploitatie der mijnen op Aruba aan de particuliere nijverheid veilig kan worden overgelaten.

§ 6. Het hier bedoelde gunstige verschijnsel is niet het gevolg van eene nieuwe aanbesteding, maar van meerdere inzameling en verscheping dan aanvankelijk werd voorzien.

De hoogere raming is gegrond op de werkelijke ontvangsten in 1872. Van eene aanbesteding kan geen sprake zijn, vermits, gelijk in de noot ad B, t, in den staat vermeldende de raming der middelen en inkomsten van de kolonie Curaçao voor het dienstjaar 1872, vergeleken met die van het dienstjaar 1871 enz., is vermeld, het uitsluitend regt tot het graven en wegvoeren van guano is verleend voor een tijdvak van 10 jaren.

De beschikking van den Gouverneur van Curaçao, van 4 April 1871, n°. 165, waarbij de concessie is verleend, wordt in afschrift hierbij overgelegd. (1)

's Gravenhage, den 1sten December 1873.

De Minister van Kolonien,

FRANSEN VAN DE PUTTE.

[58. 16.]

EINDVERSLAG der Commissie van Rapporteurs voor
het bovengenoemd ontwerp van wet; uitgebragt in
de zitting van den 4den December 1873.

De Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot definitieve vaststelling der koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1874, heeft kennis genomen van de Memorie van Beantwoording, door de Regering betrekkelijk dat wets-ontwerp ingezonden, en is van oordeel, dat daaromtrent geene nadere overweging in de afdeelingen wordt vereischt. Tevens heeft zij gemeend, zich van het uitspreken van een eigen oordeel omtrent de in dit stuk behandelde punten te kunnen onthouden.

Aldus vastgesteld bij de Commissie van Rapporteurs, den 4den December 1873.

BREDIUS.
MIRANDOLLE.
NIERSTRASZ.
BORRET.
GEVERS DEYNOOT.

(1) De Commissie van Rapporteurs berigt, dat deze stukken zijn nedergelegd op de griffie, ter inzage voor de leden.

(1) De Commissie van Rapporteurs berigt, dat dit stuk is nedergelegd op de griffie, ter inzage voor de leden.